

krajské kolo pro Liberecký kraj ve školním roce 2022/2023

ZADÁNÍ PRAKTICKÉHO ÚKOLU

1. ÚVOD

Druhová ochrana patří k pilířům ochrany přírody již od roku 1956, kdy v naší republice vstoupil v platnost první zákon na ochranu přírody, chránící vybrané druhy rostlin a živočichů na území celé republiky (zák. č.40/1956 Sb.). Rozsah druhové ochrany vychází z červených seznamů ochrany přírody. V současnosti je platná legislativa spjata jak s ochranou jedinců zvláště chráněných druhů, tak s ochranou jejich biotopů. Vzhledem k neustále narůstajícímu počtu druhů, které jsou v krajině ohroženi, se však idea budoucí ochrany přírody přesouvá do ochrany jejich biotopů. S tímto tématem souvisí i Váš praktický úkol. Ve Vámi vybraném území zvolte lokalitu, která není součástí maloplošného zvláště chráněného území, ale je biotopem některého či některých zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů (ZCHD). Jejich výskyt můžete dokladovat vlastními znalostmi lokality či pozorováními (i z minulých let) nebo daty z náleзовé databáze ochrany přírody Agentury ochrany přírody ČR. Upřednostněte výběr lokality z více druhů ZCHD. Data o výskytech ZCHD však nesmí být ve zvolené lokalitě starší než 10 let.

2. CÍL

Na vybrané lokalitě, která je již v současnosti prokázaným biotopem ZCHD, navrhnout opatření a vhodné managementové zásahy, které povedou k ochraně, zachování a ke zlepšení stavu jejich biotopů.

3. ZVOLENÝ SCÉNÁŘ DRUHOVÉ OCHRANY

Postupy vedoucí k ochraně ZCHD mohou být různého charakteru. Musí se brát v úvahu nároky různých druhů rostlin a živočichů. Priority ochrany jednotlivých druhů a náročnost managementových opatření, které je třeba zkoordinovat z hlediska potřeby jejich ochrany. Ta jsou založena především na ochraně a zachování vhodných biotopů.

Aby práce byly srovnatelné, je nutné vycházet z následujícího modelového scénáře:

- Navržená opatření o území budou zpracována na časový horizont 10 let (2023–2032), což odpovídá platnosti plánů péče o zvláště chráněná maloplošná území a současně udržitelnosti projektů při realizaci managementu, které jsou financovány z dotačních programů.
- Návrh bude obsahovat i odhad finančních nákladů jednotlivých opatření a zásahů s tím, že navržené zásahy, včetně jejich finanční náročnosti, by měli být reálně proveditelné.
- V případě návrhu větších jednorázových opatření bude součástí i návrh zdroje možného financování ze současných platných dotačních programů.

4. POSTUP ŘEŠENÍ

a) výběr lokality

Vyberte si území v blízkosti školy nebo obce, se kterým budete pracovat. Musí mít tyto parametry:

- nesmí být součástí maloplošného zvláště chráněného území (národní přírodní či přírodní rezervace, národní přírodní nebo přírodní památky),
- může být součástí národního parku a chráněné krajinné oblasti nebo nemusí podléhat žádné současné ochraně,

- požadavky na rozlohu území nejsou stanoveny, ale hodnocená lokalita musí umožňovat existenci biotopů ZCHD, které se v území nacházejí; současný stav biotopů by se návrhem Vašich opatření měl pro tyto druhy zlepšit.

b) popis současného stavu (srovnávací varianta V0)

Popište současný stav území, vyjmenujte ZCHD, které se v lokalitě nacházejí. Zhodnoťte, které prvky při ochraně ZCHD ve zvoleném území nebudou vyhovovat (např. druhové zastoupení dřevin v lese, vodní režim, střety se současným návrhem územního plánu, střety současného způsobu obhospodařování Vámi zvolené plochy aj.). Tyto rozpory jsou potom základem pro návrh opatření k ochraně uvedených druhů.

c) návrh řešení

Navrhněte opatření, managementové zásahy, které povedou k ochraně, zachování a ke zlepšení stavu vámi zvoleného biotopu nebo biotopů. Vycházejte z toho, že navržené změny by měly být trvale udržitelné za podmínek běžného financování, ideálně i za podmínky běžného hospodaření. Je nutné nezapomenout na dobu udržitelnosti 10 let. Pokud si to lokalita vyžádá, je možné navrhnout i mimořádná jednorázová řešení (např. stavby na zadržování vody v krajině). U těchto mimořádných řešení navrhněte i jejich financování z případných platných dotačních titulů. Navržená opatření zdůvodněte.

Zjištěné ZCHD lokalizujte na mapě zvoleného území. Navržená opatření zakreslete také do mapy, optimálně i do ortofotomapy. Vhodné je použít i dalších grafických metod (náčrty nové krajiny, zákresy do současných fotek, fotografie lokality, pohledy z určitých míst, grafy zastoupení vybraných složek aj.).

5. PŘÍPRAVA VÝSTUPŮ

Výstupem, který předložíte komisi k hodnocení, bude **prezentace v PowerPointu** – která bude obsahovat:

- představení vybrané lokality (fotodokumentaci či krátkou videonahrávku s popisem Vámi zvoleného území) a její zakreslení v mapě
- předměty ochrany daného území, na něž jste se zaměřili (a jejich případná fotodokumentace)
- další grafické doplňky
- u jednotlivých opatření bude heslovitě (ne dlouhé texty) uvedeno jejich zdůvodnění.

6. ZÁVĚR

Problematika druhové ochrany je jedním z viditelných a dobře interpretovatelných témat ochrany přírody. Některé z biotopů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů však mohou výrazně ovlivnit klimatické změny, proto je vám, jako zpracovatelům úkolu, dána možnost navrhnout i mimořádné investice v krajině. U vaší práce se neočekává, že budete schopni prezentované údaje a návrhy přesně popsat, kvantifikovat a zdůvodnit. To hlavní, podle čeho budete hodnoceni, je logická struktura řešení, správné využívání obecných ekologických zákonitostí a tvůrčí přístup. A samozřejmě i grafická a slovní forma, kterou budete své výsledky prezentovat.

Navržené téma vám umožňuje zvolit si lokalitu s výskytem zvláště chráněného druhu či druhů, jejichž ochrana je vám nejbližší. Předpokládána je práce s literaturou, terénními průzkumy (vašimi či získanými z vědeckých, zájmových či administrativních institucí (obecních či městských úřadů, Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, muzeí, vašich terénních průzkumů, či zjištěných zájmových spolků jako jsou Skaut, Český svaz ochránců přírody, České společnosti ornitologické apod.), mapování biotopů, hledání řešení stávající problematiky v území, vzájemné diskuse, počítačové zpracování výsledků i veřejnou prezentaci výstupů. Věříme, že Vás toto téma zaujme, neboť druhová ochrana patří u veřejnosti k nejpopulárnějším tématům ochrany přírody.

Hodně úspěchů v soutěži vám přeje organizační výbor.